

S-30th May, 2015 AC after Circulars from Circular No.1 & onwards

- 3 -

DR. BABASAHEB AMBEDKAR MARATHWADA UNIVERSITY**CIRCULAR NO.ACAD/SU/Social Sci./B.A.III Yr. Syll./3/2015**

It is hereby notified for information to all the concerned that, on the recommendation of the Faculty of Social Sciences the Academic Council at its meeting held on 30-05-2015 has accepted the **revised syllabi as mentioned against their names under the**

Faculty of Social Sciences as under :-

Sr. No.	Name of the Subject	Semester
[1]	History	V & VI
[2]	Economics	V & VI
[3]	Psychology	V & VI
[4]	Geography	V & VI
[5]	Sociology	V & VI
[6]	Home Science	V & VI
[7]	Political Science	V & VI
[8]	Public Administration	V & VI
[9]	Social Work	V & VI
[10]	Philosophy	V & VI
[11]	Military Science	V & VI
[12]	Library & Information Science	I to VI Progressively
[13]	B.A. Travel and Tourism Management [Optional]	I to VI Progressively
[14]	Thoughts of Mahatma Phule & Dr. Ambedkar	V & VI effective from 2016-2017 & onwards

This is effective from the **Academic Year 2015-16 & onwards** as appended herewith.

All concerned are requested to note the contents of the circular and bring the notice to the students, teachers and staff for their information and necessary action.

University Campus,
Aurangabad-431 004.
REF.NO.ACAD/SU/SOCIAL SCI./
2015/3310-709

★
★
★
★
★

Director,
Board of College and
University Development.

Date:- 16-06-2015.

S-30th May, 2015 AC after Circulars from Circular No.1 & onwards

- 4 -

:: 2 ::

Copy forwarded with compliments to:-

- 1] The Principals, affiliated concerned colleges,
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University

Copy to :-

- 1] The Controller of Examinations,
- 2] The Director, [E-Suvidha Kendra], in-front of Registrar's Quarter,
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University,
- 3] The Superintendent, [B.A. Unit],
- 4] The Programmer [Computer Unit-1] Examinations,
- 5] The Programmer [Computer Unit-2] Examinations,
- 6] The Record Keeper.

==**==

S*/-160615/-

**DR. BABASAHEB AMBEDKAR
MARATHWADA UNIVERSITY
AURANGABAD**

**Revised Syllabus of
B.A. Third year
Philosophy
(Semester Pattern)
[50:50 Pattern]**

*Dr. Kulkarni
Adhoc Board
in Philosophy*

Semester- Vth and VI

(Effective from 2015-16 and onwards)

[Prepared by Adhoc Board in Philosophy]

**B.A. Third Year
(PHILOSOPHY)
(50:50 Pattern)**

Semester-Vth

Sr. No.	Paper No.	Title of the Paper	Marks
(1)	IX	History of Indian Philosophy (Introductory, Carvaka, Jainism and Buddhism)	50
(2)	X	Symbolic Logic (Propositional Logic)	50
(3)	XI	Dr. Ambedkar's Social Philosophy Or Modern Philosophical Trends (Pragmatism and Logical Positivism)	50
(4)	XII	Project Work	--

B.A. Third Year
(50:50 Pattern)

Semester-Vth

Paper No.	Title of the Paper	Credits	Internal	Term end Exam	Total
IX	History of Indian Philosophy (Introductory, Carvaka, Jainism and Buddhism)	04	-	50	50
X	Symbolic Logic (Propositional Logic)	04	-	50	50
XI	Dr. Ambedkar's Social Philosophy Or Modern Philosophical Trends (Pragmatism and Logical Positivism)	04	-	50	50
XII	Project Work	04	-	-	--

Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University

Aurangabad

B.A. Third Year

PHILOSOPHY

Semester-Vth

**Paper-IX : History of Indian Philosophy
(Introductory, Carvaka, Jainism, Buddhism)**

(1) Introductory :

- (a) Nature of Indian Philosophy.
- (b) Characteristics of an Indian Philosophy.
- (c) Distinction between Indian and Western Philosophy.

(2) Carvaka

- (a) Pratyaksha as means of knowledge.
- (b) Refutation of Anumana and Subda as means.
- (c) Carvaka's materialism.
- (d) Body as self (Dehatmavada).
- (e) Death as liberation.
- (f) Carvaka's Hedonism.
- (g) Carvaka's views on purusarthas.

(3) Jainism

- (a) Jaina's epistemology : Anekantavad, Syadvada and Nayavad.
- (b) Jaina's theory of substance.
- (c) Jaina's theory of atomism.
- (d) Nature of pudgals.

- (e) Jaina's theory of Jiva and Ajiva.
- (f) Jaina's ethical teachings.

(4) Buddhism :

- (a) Doctrine of four noble truths. (Aryasatyas).
- (b) Eight fold path (Ashtangamarga).
- (c) Doctrine of dependent origination.
- (d) Theory of Impermanence.
- (e) No soul theory (Anatmavada)
- (f) Concept of Nirvana.
- (g) Sunyavada and Vilanavada.
- (h) Doctrine of panchasheela.

**Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University
Aurangabad**

B.A. Third Year

SYMBOLIC LOGIC

Semester-Vth

Paper-X : Propositional Logic

(1) Propositions and Truth Functional Connectives :

- (a) Nature of Proposition.
- (b) Modern classification of propositions.
- (c) Propositional Variables and Logical constants.
- (d) Symbolization of propositions / Arguments.
- (e) Truth functional connectives : Negation (\sim), Conjunction (\cdot), Disjunction – Strong (\equiv) weak (\vee), Implication (\supset) and Logical equivalence (\equiv)
- (f) Nature and Basic truth tables of Logical Connectives.

(2) Decision procedures :

- (a) Nature and types of decision procedure.
- (b) Detailed study of truth table method and truth trees.
- (c) Truth table method as decision procedure.
- (d) Testing validity of arguments by truth tables.
- (e) Deciding Tautology, contradictions or contingent by truth table method.
- (f) Nature and technique of truth trees.
- (g) Deciding propositional forms – Tautologies or not by truth tree method.

(3) Methods of deduction :

- (a) Nature of deductive proof.
- (b) Rules of Inference and Rules of replacements: Nature and distinction.
- (c) Direct deductive Proof : Nature and Technique.
- (d) Incompleteness of 19 rules.
- (e) Nature and technique of conditional proof and Indirect proof.
- (f) Exercises on proving validity of arguments by direct, conditional and Indirect method of proof.
- (g) Proof of tautologies by conditional proof and Indirect proof.

(4) Proof of Invalidity :

- (a) Nature of Invalid arguments.
- (b) Proving invalidity : Nature and technique.
- (c) Method of assigning truth values for proving invalidity of an invalid arguments.
- (d) Exercises on proving invalidity of an invalid arguments.

**Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University
Aurangabad**

B.A. Third Year

PHILOSOPHY

Dr. Ambedkar's Social and Political Philosophy

Semester-Vth

Paper-XI : Dr. Ambedkar's Social Philosophy

- (a) Approach to man and society.
- (b) Dr. Ambedkar's critique of Hindu religion.
- (c) Criticism on Hindu Social System.
- (d) Critique of value system.
- (e) Un-touchability as a social problem.
- (f) Dr. Ambedkar's views on Buddhism.
- (g) Buddha and his Dhamma.
- (h) Distinction between Dharma and Dhamma.
- (i) Neo Buddhism.
- (j) Approach to religious conversion.
- (k) His approach to social justice, freedom, equality and brotherhood.
- (l) Criticism on social evils.
- (m) His views on status of women.
- (n) Dalit movement.
- (o) Dr. Ambedkar's views on tradition and modernity.

**Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University
Aurangabad**

B.A. Third Year

MODERN PHILOSOPHICAL TRENDS

Semester-Vth

Paper-XI : Pragmatism and logical positivism

(1) Pragmatism :

- (a) Theories of truth: correspondence, coherence and pragmatic.
- (b) Nature of correspondence and coherence theory of truth.
- (c) Pragmatic theory of truth: Nature and criterion.
- (d) Pragmatic theory: Utility as test of truth.
- (e) William James views on pragmatic theories of meaning and truth.
- (f) William James idea of psychology.
- (g) William James opinion about religion, God and education.

(2) Logical positivism :

- (a) Origin of Logical Positivism.
- (b) Nature and main features of Logical Positivism.
- (c) Development of Logical Positivism.
- (d) The verifiability theory of meaning.
- (e) Rejection of metaphysics.
- (f) Principle of verifiability.
- (g) Unity of science.

Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University
Aurangabad

B.A. Third Year

PHILOSOPHY

Semester:V
Paper -XII

Semester:VI
Paper : XVI

शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून सामाजिक शास्त्रे विद्याशाखेच्या अंतर्गत बी.ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांनी वार्षिक प्रकल्प अहवाल (Annual Project Report) सादर करणे अनिवार्य केले आहे. त्याच्या स्वरुपाविषयीचा संक्षिप्त आराखडा खाली नमुद केला आहे.

(अ) प्रकल्पलेखन (Project Writing) : गुण-८०

(ब) प्रकल्प सादरीकरण (Project Presentation) : गुण २०

प्रकल्प विषयाची निवड स्वतः विद्यार्थ्यांने करावयाची आहे. तसेच संबंधित विषयाचे मार्गदर्शक / प्राध्यापक प्रकल्पाचा विषय सूचवू शकतात. उदाहरणादाखल मार्गदर्शनपर काही विषय प्रकल्प लेखनासाठी पुढील प्रमाणे सुचविता येतील.

(१) तत्त्वज्ञान : स्वरुप, पद्धती, विचार शाखा, अन्य विषयांशी असलेला संबंध, तत्त्वज्ञानाचे मूल्य / महत्त्व, तत्त्वज्ञान-सर्व शास्त्रांचे शास्त्र.

(२) पाश्चात्य तत्त्वज्ञानातील प्रमुख संकल्पना: अनुभववाद, बुद्धिवाद, समन्वयवाद, जडवाद, चिदवाद, जड-चेतन वाद, न-जड न चेतनवाद मुलतत्त्वे - एकतत्त्ववाद, द्वैतवाद, अनेक तत्त्ववाद, ज्ञानमीमांसा-स्वरुप व साधने, ज्ञानाच्या सत्यतेविषयी च्या उपपत्ती: अन्वय सुसंवाद व फलतः प्रामाण्यवाद.

- (३) भारतीय तत्त्वज्ञानातील प्रमुख संकल्पना: भारतीय तत्त्वज्ञानाचे स्वरूप व लक्षण, भारतीय तत्त्वज्ञानातील विविध दर्शने व त्यांचे परस्परावलंबन, वेद, उपनिषदे, भगवद्गीता, भारतीय व पाश्चात्य तत्त्वज्ञानामधील साम्य व भेद, भारतीय ज्ञानमीमांसा, भारतीय तत्त्वज्ञानातील कारणता-सत्कार्यवाद, असत्कार्यवाद, विवर्तवाद, परिणामवाद : स्वरूप व परस्पर संबंध, प्रत्येक दर्शनाचे स्वतंत्र व सविस्तर विवेचन, वेदांत तत्त्वज्ञान व त्याच्या विविध शाखा, भारतीय तत्त्वज्ञानातील दर्शनांचे तौलनिक विवेचन, भारतीय तत्त्वज्ञानातील विविध सिद्धांतातील साम्य व भेद.
- (४) नैतिक तत्त्वज्ञानातील विभिन्न सिद्धांत: उपयुक्ततावाद - मिल्ल, बेंथाम व सिज्विक, कांटप्रणीत निरुपाधिक आदेश व त्यांची मांडणी सदगुणाचे स्वरूप व त्याचे प्रकार, सदगुणाचे प्लेटो प्रणीत वर्गीकरण, अॅरिस्टॉटल, महात्मा गांधी व वात्सायन यांची मते शिक्षाविषयक उपपत्ती : प्रतिबंधात्मक, प्रतिशोधात्मक व सुधारणावादी, देहदंडाचे समर्थन व त्याची समीक्षा.
- (५) उपयोजित नीतिशास्त्रातील विविध परिकल्पना : दयामरण, सस्लेखना, गर्भपात, स्त्रिभ्रुण हत्या, आत्महत्या, व्यावसायिक नीतिशास्त्र: स्वरूप व महत्व, प्रदूषण समस्या- जल-ध्वनी-वायु प्रदूषण.
- (६) सामाजिक नीतिशास्त्रातील समस्या: बेकारी, घटस्फोट, हुंडाबळी, व्यसनाधिनता, चोरी- तस्करी, शेतकरी - आत्महत्या, दारुबंदी, विविध संस्था : कुटूंब, शिक्षण, मित्रत्व.
- (७) भारतीय नीतिशास्त्र : ऋतू आणि ऋण संकल्पना, पुरुणार्थ सिद्धांत व त्यांची समीक्षा, कर्म सिद्धांत, निष्काम कर्मयोगाचा सिद्धांत, स्वधर्म विषयक संकल्पना व वर्ण विचार.
- (८) सौंदर्य शास्त्रीय संकल्पना : कलेचे स्वरूप व प्रकार : चित्रकला, शिल्पकला, संगीत, नृत्य व अन्य कला प्रकार, साहित्य कलेचे प्रकार: काव्य, कथा, कादंबरी, नाटक, शोकात्मिका, आकार व आशय, कला व नीति, रस आणि भाव, रस सिद्धांत व त्याची समीक्षा.

- (९) धर्माचे तत्त्वज्ञान व त्यातील संज्ञा सिद्धांत : विभिन्न जागतिक धर्म: हिंदु, इस्लाम, ख्रिस्ती, पारशी, शीख, बौद्ध व जैन : ह्या धर्मांची जीवनप्रणाली व तत्त्वज्ञान, ईश्वराचे स्वरूप व त्याच्या अस्तित्वाविषयीचे प्रमुखयुक्तीवाद, ईश्वर विश्व संबंधाच्या प्रमुख उपपत्ती, देवतावाद, ईश्वरवाद व सर्वेश्वरवाद, धर्म आणि नीति, धर्म व कला, धर्म आणि विज्ञान यामधील संबंध, दुरित: स्वरूप व प्रकार, दुरिताची समस्या, धर्मनिरपेक्षतावाद, धर्मसहिष्णूता इत्यादी.
- (१०) सामाजिक तत्त्वज्ञान, राजकीय तत्त्वज्ञान, शैक्षणिक तत्त्वज्ञान व पर्यावरणाचे नीतिशास्त्र यामधील विविध विचार, संकल्पना व सिद्धांत व त्यांचे परिक्षण.
- (११) निगमन तर्कशास्त्र : व्यवहित व अत्यवहित अनुमान प्रकार, तर्कदोष : स्वरूप व त्याचे वर्गीकरण, व्याख्या व वर्गीकरण : स्वरूप व त्यांचे प्रकार.
- (१२) विगमन तर्कशास्त्र : विगमनाचे स्वरूप व प्रकार, विगमनाचे आार आकारिक : निसर्ग एकविधता व कारणता, वास्तविक : निरीक्षण, प्रयोग व शब्दप्रमाण, सिद्धांत कल्पना : स्वरूप, प्रकार, सूचन, युक्ततेच्या व सिद्धतेचय अटी, मिस्लच्या प्रयोगिक पद्धती : अन्वय, व्यतिरेक, संयुक्त अन्वय-व्यतिरेक, सहपरिवर्तन आणि अवशेष पद्धती-स्वरूप व प्रकार : निसर्ग नियम, मुलभूत नियम व गौण नियम, स्पष्टीकरण : स्वरूप व प्रकार सामाजिक शास्त्रातील स्पष्टीकरण: प्रयोजनवादी स्पष्टीकरण.
- (१३) सामाजिक शास्त्रातील संशोधन पद्धती : स्वरूप व तथ्य संकलनाची तंत्रे : निरीक्षण व त्याचे प्रकार, सर्वेक्षण, प्रश्नावली सूची, मुलाखत पद्धती, नमुना निवड : स्वरूप, प्रकार व तंत्र.
- (१४) प्रतिकात्मक तर्कशास्त्र : निर्णयपद्धती : स्वरूप व प्रकार, निगामी सिद्धता : प्रत्यक्ष, सोपाधिक व अप्रत्यक्ष पद्धती, अनुमानाचे व प्रतिनिवेशनाचे नियम, अयुक्त युक्तिवादांच्या अयुक्तता सिद्धतेची पद्धती, विधेय तर्कशास्त्र, संबंधाचे तर्कशास्त्र,

एकरूपता व निश्चित वर्णने, बीजानुमान प्रणाली, रसेल प्रणीत पी.एम. प्रणाली व पोलिश चिन्ह प्रणाली.

- (१५) पाश्चात्य तत्त्ववेत्ते व त्यांचे तत्त्वज्ञान : कार्लमाक्स, बर्ट्रांड रसेल, हॉब्जख रुसो, लॉक, जीन पॉल,ख सार्य, हायडेगर, किर्केगार्ड, मार्सेल, ए.जे. एयर, जी.ई.मूर, विटगेन्स्टाईन इत्यादी.
- (१६) भारतीय तत्त्वज्ञ व त्यांचे तत्त्वज्ञान : स्वामी विवेकानंद, महात्मा गांधी, पंडीत जवाहरलाल नेहरु, डॉ. सर्वेपल्ली राधाकृष्णन, जे कृष्णामूर्ती, स्वातंत्र्यवीर वि.दा. सावरकर, रविन्द्रनाथ टागोर, महात्मा ज्योतिबा फुले, आचार्य विनोबा भावे, पंडीत दीन दयाळ उपाध्याय, डॉ.बी.आर. आंबेडकर, लोकमान्य टिळक, गोपाळ गणेश आगरकर, श्री. अरविंद आनंदकुमार स्वामी, राकृष्ण परमहंस, मानवेंद्रनाथ रॉय, आचार्य रजनीश इत्यादी.
- (१७) भारतीय संतव त्यांचे समाज प्रबोधन : संत ज्ञानेश्वर, संत तुकाराम, संत नामदेव, संत एकनाथ, संत रामदास, महात्मा बरवेश्वर, महात्मा कबीर, गुरुनानक, संत सावता माळी, संत सेना, संत चोखा मेळा, संत गाडगे महाराज व अन्य महत्वपूर्ण विचारक व संत.

**DR. BABASAHEB AMBEDKAR
MARATHWADA UNIVERSITY
AURANGABAD**

**Revised Syllabus of
B.A. Third year
(Semester Pattern)**

Philosophy

Semester- VIth

(Effective from 2015-16 and onwards)

**B.A. Third Year
(PHILOSOPHY)
(50:50 Pattern)**

Semester-VIth

Sr. No.	Paper No.	Title of the Paper	Marks
(1)	XIII	History of Indian Philosophy (Nyaya-Vaisesika, Samkhya, Yoga and Advaita Vedanta)	50
(2)	XIV	Symbolic Logic (Predicate Logic)	50
(3)	XV	Dr. Ambedkar's Political Philosophy Or Modern Philosophical Trends (Philosophical analysis and Existentialism)	50
(4)	XVI	Project Work (Annual Report)	
		(I) Presentation - Submission- 20	100
		(II) Project assessment. -80	

B.A. Third Year
(50:50 Pattern)

Semester-VIth

Paper No.	Title of the Paper	Credits	Internal	Term end Exam	Total
XIII	History of Indian Philosophy (Nyaya-Vaisesika, Samkhya, Yoga and Advaita Vedanta)	04	-	50	50
XIV	Symbolic Logic (Predicate Logic)	04	-	50	50
XV	Dr. Ambedkar's Political Philosophy Or Modern Philosophical Trends (Philosophical analysis and Existentialism)	04	-	50	50
XVI	Project Work (Annual Report)	04	20	80	100

**Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University
Aurangabad**

B.A. Third Year

PHILOSOPHY

Semester-VIth

**Paper-XIII : History of Indian Philosophy
(Nyaya – Vaisesika, Samkhya, Yoga, Advaita, Vedanta)**

(1) Nyaya – Vaisesika :

- (a) Concept of valid knowledge.
- (b) Nyaya's Epistemology : Perception, Inference, Testimony and Knowledge by comparison- (Upamana)
- (c) Doctrine of Asatkaryavada.
- (d) Concept of God.
- (e) Vaisesika's doctrine of Saptapadarthas – (Seven categories)

(2) Samkhya :

- (a) Concept of valid knowledge.
- (b) Three means of knowledge.
- (c) Doctrine of Satkaryavada.
- (d) Nature and characteristics of purusa and prakriti.
- (e) Relation between purusa nad prakriti.
- (f) Theory of evolution.
- (g) Concept of self.
- (h) Doctrine of Kaivalya (Liberation)

(3) Yoga

- (a) Yoga psychology : Chitta Vrutti and Chitta bhumi.
- (b) Ashtanga Yoga : Its nature.

(4) Advaita Vedanta.

- (a) Theory of knowledge.
- (b) Nature of brahma and Jagat.
- (c) Relation between Brahma and Jagat.
- (d) Relation between Jiva and Brahma.
- (e) Doctrine of Mayavada.
- (f) Concept of self.
- (g) Vivarat Vada
- (h) Distinction between Videhamukti and Jivanmukti.
- (i) Nature of God.

**Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University
Aurangabad**

B.A. Third Year

SYMBOLIC LOGICAL

Semester-VI

Paper-XV : Predicate Logic

(1) Predicate calculus :

- (a) Need for the study of predicate Logic.
- (b) The symbolic structure of predicate propositions: Subject, Predicate and copula.
- (c) Variables and constants, Individual variables and predicate variables. Individual constants and predicate constants.
- (d) Singular and General propositions : Nature, types and symbolizations.
- (e) Practical examples on symbolizing singular and General propositions.

(2) Propositional functions and quantifiers :

- (a) Nature of propositional function.
- (b) Characteristics of propositional functions.
- (c) Distinction between propositional functions and propositions.
- (d) Obtaining propositions from propositional functions: Instantiation and quantification (Generalisation).
- (e) Nature of quantifier.
- (f) Types of quantifier : (i) Universal quantifier : (x) (ii) Existential quantifier : $(\exists X)$
- (g) Traditional square of A, E, I, O propositions.

- (h) Rule of quantifier negation : Its nature and four forms.
 - (i) Exercises on quantificational equivalences with the help of rule of quantifier negation.
- (3) Preliminary quantificational rules :**
- (a) Explaining the need for quantificational rules.
 - (b) Rules of quantification in predicate Logic :
 - (i) Universal instantiation (UI)
 - (ii) Universal Generalisation (UG)
 - (iii) Existential Instantiation (E.I.)
 - (iv) Existential Generalisation (EG)
 - (c) Explaining the nature, form and use of each of the four quantificational rules.
- (4) Proving validity and invalidity of arguments involving quantifiers :**
- (a) Proving validity of arguments involving quantifiers : Nature and technique.
 - (b) Proving validity of arguments involving quantifiers with the help of direct proof and conditional proof.
 - (c) Exercises on proving validity involving quantifiers by direct and conditional proof.
 - (d) Practical examples on proving logical truths involving quantifiers.
 - (e) Proving invalidity of arguments involving quantifiers, assigning truth values.

**Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University
Aurangabad**

B.A. Third Year

PHILOSOPHY

Dr. Ambedkar's Social and Political Philosophy

Semester-VI

Paper-XV : Dr. Ambedkar's Political Philosophy

- (a) Dr. Ambedkar's views on socialism.
- (b) His concept of democracy.
- (c) His views on democratic socialism.
- (d) Federal democracy.
- (e) Dr. Ambedkar's views about secularism.
- (f) State and minorities.
- (g) His reservation policy.
- (h) Hindu code bill.
- (i) National Integration.
- (j) Role of media.
- (k) Value foundations of Indian Constitution.
- (l) Dr. Ambedkar's as an Architect of Indian constitution.
- (m) Dr. Ambedkar's economical thought.
- (n) Ambedkarvada and recent facts.
- (o) A Tribute to Bhararatna Dr. Babasaheb Ambedkar for his national work.

**Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University
Aurangabad**

Semester-VI

Paper-XV : (Philosophical analysis and Existentialism)

(1) Philosophical analysis:

- (a) Nature of philosophical analysis.
- (b) Types of philosophical analysis : Reductive analysis, Logical construction and ordinary language analysis.
- (c) Russell's views on Logic : Theory of description.
- (d) G.E. Moore's views on Linguistic analysis : Defence of common sense, Refutation of idealism.
- (e) Wittgenstein's method of analysis.
- (f) Verifiability principle.

(2) Existentialism :

- (a) Nature of existentialism.
- (b) Main features of existentialism.
- (c) The existentialist thinkers : Heidegger, Sartre, Marcel and Kierkegaard.
- (d) Some concepts in existentialist philosophy – Human existence, freedom, responsibility, transcendence, Being and nothingness, decision authenticity, God and commitment, death etc.
- (e) Jean Paul Sartre's views on :
 - (i) Concept of nothingness.
 - (ii) Nature and possibility of freedom.
 - (iii) Concept of being : Three modes of being.
 - (iv) Philosophy of Humanism.
 - (v) Atheism.

Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University
Aurangabad
B.A. Third Year
PHILOSOPHY

Semester:V
Paper -XII

Semester:VI
Paper : XVI

शैक्षणिक वर्ष २०१५-१६ पासून सामाजिक शास्त्रे विद्याशाखेच्या अंतर्गत बी.ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांनी वार्षिक प्रकल्प अहवाल (Annual Project Report) सादर करणे अनिवार्य केले आहे. त्याच्या स्वरूपाविषयीचा संक्षिप्त आराखडा खाली नमुद केला आहे.

(अ) प्रकल्पलेखन (Project Writing) : गुण-८०

(ब) प्रकल्प सादरीकरण (Project Presentation) : गुण २०

प्रकल्प विषयाची निवड स्वतः विद्यार्थ्यांने करावयाची आहे. तसेच संबंधित विषयाचे मार्गदर्शक / प्राध्यापक प्रकल्पाचा विषय सूचवू शकतात. उदाहरणादाखल मार्गदर्शनपर काही विषय प्रकल्प लेखनासाठी पुढील प्रमाणे सुचविता येतील.

(१) तत्त्वज्ञान : स्वरूप, पद्धती, विचार शाखा, अन्य विषयांशी असलेला संबंध, तत्त्वज्ञानाचे मूल्य / महत्त्व, तत्त्वज्ञान-सर्व शास्त्रांचे शास्त्र.

(२) पाश्चात्य तत्त्वज्ञानातील प्रमुख संकल्पना: अनुभववाद, बुद्धिवाद, समन्वयवाद, जडवाद, चिदवाद, जड-चेतन वाद, न-जड न चेतनवाद मुलतत्त्वे - एकतत्त्ववाद, द्वैतवाद, अनेक तत्त्ववाद, ज्ञानमीमांसा-स्वरूप व साधने, ज्ञानाच्या सत्यतेविषयी च्या उपपत्ती: अन्वय सुसंवाद व फलतः प्रामाण्यवाद.

- (३) भारतीय तत्त्वज्ञानातील विविध संकल्पना: भारतीय तत्त्वज्ञानाचे स्वरूप व लक्षण, भारतीय तत्त्वज्ञानातील विविध दर्शने व त्यांचे परस्परावलंबन, वेद, उपनिषदे, भगवद्गीता, भारतीय व पाश्चात्य तत्त्वज्ञानामधील साम्य व भेद, भारतीय ज्ञानमीमांसा, भारतीय तत्त्वज्ञानातील कारणता-सतकार्यवाद, असत कार्यवाद, विवर्तवाद, परिणामवाद : स्वरूप व परस्पर संबंध, प्रत्येक दर्शनाचे स्वतंत्र व सविस्तर विवेचन, वेदांत तत्त्वज्ञान व त्याच्या विविध शाखा, भारतीय तत्त्वज्ञानातील दर्शनांचे तौलनिक विवेचन, भारतीय तत्त्वज्ञानातील विविध सिद्धांतातील साम्य व भेद.
- (४) नैतिक तत्त्वज्ञानातील विभिन्न सिद्धांत: उपयुक्ततावाद - मिस्ल, बेंथाम व सिज्विक, कांटप्रणीत निरुपाधिक आदेश व त्यांची मांडणी सदगुणाचे स्वरूप व त्याचे प्रकार, सदगुणाचे प्लेटो प्रणीत वर्गीकरण, अॅरिस्टॉटल, महात्मा गांधी व वात्सायन यांची मते शिक्षाविषयक उपपत्ती : प्रतिबंधात्मक, प्रतिशोधात्मक व सुधारणावादी, देहदंडाचे समर्थन व त्याची समीक्षां.
- (५) उपयोजित नीतिशास्त्रातील विविध परिकल्पना : दयाप्रण, सस्त्रेखना, गर्भपात, स्त्रिभ्रुण हत्या, आत्महत्या, व्यावसायिक नीतिशास्त्र: स्वरूप व महत्व, प्रदूषण समस्या- जल-ध्वनी-वायु प्रदूषण.
- (६) सामाजिक नीतिशास्त्रातील समस्या: बेकारी, घटस्फोट, हुंडाबळी, व्यसनाधिनता, चोरी- तस्करी, शेतकरी - आत्महत्या, दारुबंदी, विविध संस्था : कुटूंब, शिक्षण, सामाजिक, मित्रत्व.
- (७) भारतीय नीतिशास्त्र : ऋतू आणि ऋण संकल्पना, पुरुणार्थ सिद्धांत व त्यांची समीक्षा, कर्म सिद्धांत, निष्काम कर्मयोगाचा सिद्धांत, स्वधर्म विषयक संकल्पना व वर्ण विचार.
- (८) सौंदर्य शास्त्रीय संकल्पना : कलेचे स्वरूप व प्रकार : चित्रकला, शिल्पकला, संगीत, नृत्य व अन्य कला प्रकार, साहित्य कलेचे प्रकार: काव्य, कथा, कादंबरी, नाटक,

शोकात्मिका, आकार व आशय, कला व नीति, रस आणि भाव, रस सिद्धांत व त्याची समीक्षा.

- (९) धर्माचे तत्त्वज्ञान व त्यातील संज्ञा सिद्धांत : विभिन्न जागतिक धर्म: हिंदु, इस्लाम, ख्रिस्ती, पारशी, शीख, बौद्ध व जैन : ह्या धर्मांची जीवनप्रणाली व तत्त्वज्ञान, ईश्वराचे स्वरूप व त्याच्या अस्तित्वाविषयीचे प्रमुखयुक्तीवाद, ईश्वर विश्व संबंधाच्या प्रमुख उपपत्ती, देवतावाद, ईश्वरवाद व सर्वेश्वरवाद, धर्म आणि नीति, धर्म व कला, धर्म आणि विज्ञान यामधील संबंध, दुरित: स्वरूप व प्रकार, दुरिताची समस्या, धर्मनिरपेक्षतावाद, धर्मसहिष्णूता इत्यादी.
- (१०) सामाजिक तत्त्वज्ञान, राजकीय तत्त्वज्ञान, शैक्षणिक तत्त्वज्ञान व पर्यावरणाचे नीतिशास्त्र यामधील विविध विचार, संकल्पना व सिद्धांत व त्यांचे परिक्षण.
- (११) निगमन तर्कशास्त्र : व्यवहित व अत्यवहित अनुमान प्रकार, तर्कदोष : स्वरूप व त्याचे वर्गीकरण, व्याख्या व वर्गीकरण : स्वरूप व त्यांचे प्रकार.
- (१२) विगमन तर्कशास्त्र : विगमनाचे स्वरूप व प्रकार, विगमनाचे आार आकारिक : निसर्ग एकविधता व कारणता, वास्तविक : निरीक्षण, प्रयोग व शब्दप्रमाण, सिद्धांत कल्पना : स्वरूप, प्रकार, सूचन, युक्ततेच्या व सिद्धतेचय अटी, मिस्लच्या प्रयोगिक पद्धती : अन्वय, व्यतिरेक, संयुक्त अन्वय-व्यतिरेक, सहपरिवर्तन आणि अवशेष पद्धती-स्वरूप व प्रकार : निसर्ग नियम, मुलभूत नियम व गौण नियम, स्पष्टीकरण : स्वरूप व प्रकार सामाजिक शास्त्रातील स्पष्टीकरण: प्रयोजनवादी स्पष्टीकरण.
- (१३) सामाजिक शास्त्रातील संशोधन पद्धती : स्वरूप व तथ्य संकलनाची तंत्रे : निरीक्षण व त्याचे प्रकार, सर्वेक्षण, प्रश्नावली सूची, मुलाखत पद्धती, नमुना निवड : स्वरूप, प्रकार व तंत्र.

- (१४) प्रतिकात्मक तर्कशास्त्र : निर्णयपद्धती : स्वरूप व प्रकार, निगामी सिद्धता : प्रत्यक्ष, सोपाधिक व अप्रत्यक्ष पद्धती, अनुमानाचे व प्रतिनिवेशनाचे नियम, अयुक्त युक्तिवादांच्या अयुक्तता सिद्धतेची पद्धती, विधेय तर्कशास्त्र, संबंधाचे तर्कशास्त्रे, एकरूपता व निश्चित वर्णने, बीजानुमान प्रणाली, रसेल प्रणीत पी.एम. प्रणाली व पोलिश चिन्हा प्रणाली.
- (१५) पाश्चात्य तत्त्ववेते व त्यांचे तत्त्वज्ञान : कार्लमार्क्स, बर्दाडि रसेल, हॉब्जख रुसो, लॉक, जीन पॉल,ख सार्य, हायडेगर, किर्केगार्ड, मार्सेल, ए.जे. एयर, जी.ई.मूर, विटगेन्स्टाईन इत्यादी.
- (१६) भारतीय तत्त्वज्ञ व त्यांचे तत्त्वज्ञान : स्वामी विवेकानंद, महात्मा गांधी, पंडीत जवाहरलाल नेहरु, डॉ. सर्वेपल्ली राधाकृष्णन, जे कृष्णामूर्ती, स्वातंत्र्यवीर वि.दा. सावरकर, रविन्द्रनाथ टागोर, महात्मा ज्योतिबा फुले, आचार्य विनोबा भावे, पंडीत दीन दयाळ उपाध्याय, डॉ.बी.आर. आंबेडकर, लोकमान्य टिळक, गोपाळ गणेश आगरकर, श्री. अरविंद आनंदकुमार स्वामी, राकृष्ण परमहंस, मानवेंद्रनाथ रॉय, आचार्य रजनीश इत्यादी.
- (१७) भारतीय संतव त्यांचे समाज प्रबोधन : संत ज्ञानेश्वर, संत तुकाराम, संत नामदेव, संत एकनाथ, संत रामदास, महात्मा बस्वेश्वर, महात्मा कबीर, गुरुनानक, संत सावता माळी, संत सेना, संत चोखा मेळा, संत गाडगे महाराज व अन्य महत्वपूर्ण विचारक संत.

**DR. BABASAHEB AMBEDKAR
MARATHWADA UNIVERSITY
AURANGABAD**

Revised Syllabus of
B.A. Third year
(Semester Pattern)

Philosophy

Semester- V and VI

List of Books for reading and references
(Effective from 2015-16 and onwards)

Books from reading and reference
Paper-IX and XIII History of Indian
Philosophy
Semester-V and VI

English :

- (1) Outlines of Indian Philosophy – M. Hiriyanna.
- (2) An introduction to Indian Philosophy – Datta and Chatterji.
- (3) Critical survey of Indian Philosophy – C.D. Sharma.
- (4) Indian Philosophy – Val. I and II – Dr. S. Radhakrishnan.
- (5) History of Indian Philosophy – (Bridge) Dasgupta S.N.

Marathi:

- (१) भारतीय तत्त्वज्ञानाची रुपरेषा (पुणे विद्यापीठ) - प्रा. भा.ग. केतकर (अनुवाद)
- (२) भारतीय तत्त्वज्ञान - प्रा. श्री. ह.दीक्षित, (म.वि.ग्रंथमंडळ).
- (३) भारतीय तत्त्वज्ञान - पां.दां. चौधरी.
- (४) भारतीय दर्शन संग्रह - द.वा. जोग.
- (५) भारतीय धर्म आणि तत्त्वज्ञान - डॉ. श्री. भा. वर्णेकर.
- (६) मराठी तत्त्वज्ञान महाकोश - संपादक - प्रा.दे.द. वाडेकर (संबंधित खंड).
- (७) भारतीय तत्त्वज्ञानाचा बृहद इतिहास - डॉ. ग.ना. जोशी (संबंधित खंड).
- (८) चार्वाक - इतिहास आणि तत्त्वज्ञान - प्रा. सदाशिव आठवले.
- (९) जैन धर्म आणि संप्रदाय - डॉ. धर्मानंद कोसंबी.
- (१०) बुद्ध धर्म आणि संघ - डॉ. धर्मानंद कोसंबी.
- (११) भारतीय ज्ञान मीमांसा : डॉ. वेद प्रकाश डोणगावकर.
- (१२) धर्माचे तत्त्वज्ञान : डॉ. फापाळे.
- (१३) धर्माचे तत्त्वज्ञान : डॉ. जे.व्ही. जोशी.

Books from reading and references :
Semester-V and VI
Paper-X and XIV
(Propositional Logic and Predicate Logic)

English :

- (1) Symbolic Logic (5th Ediction) : I.M. COPI
- (2) Introduction to Logic : I.M. COPI and Cohen.
- (3) Elements of formal Logic : Hughes and Londey.
- (4) Methods of Logic : W.V.O. Quine.
- (5) Introduction to symbolic Logic : Basson A. H. and O' Connor D.J.
- (6) Introduction to symbolic Logic and Its application : R. Carnap.
- (7) Elements of Modern Logic : Mellone.

Marathi:

- (८) तर्करेखा भाग-१ : डॉ. एस.एस. बारलिंगे व डॉ. एम.पी. मराठे.
- (९) तर्करेखा भाग-२ : डॉ. एस.एस. बारलिंगे व डॉ. एम.पी. मराठे.
- (१०) सुगम आकारिक तर्कशास्त्र : डॉ. एस.आर. कावळे व डॉ. एल.बी. गोले.
- (११) तर्कदीपिका : प्रा. व्हि.व्हि. अकोलकर.
- (१२) आकारिक तर्कशास्त्र : प्रा.एम.पी. रेगे.
- (१३) सांकेतिक तर्कशास्त्र : प्रा.डी.वाय. देशपांडे व डॉ. एस.बी. देव.
- (१४) तर्क विद्या भाग-१ : डॉ.बी.आर.जोशी, प्रा.एस.व्हि.कुलकर्णी व प्रा.इ. आर. मठवाले.
- (१५) तर्क विद्या भाग-२ : डॉ.बी.आर.जोशी, प्रा.एस.व्हि.कुलकर्णी व प्रा.इ. आर. मठवाले.

- (१६) सुगम तर्क विचार : प्रा. माधवी कवी व प्रा.इ. आर. मठवाले.
- (१७) मराठी तत्त्वज्ञान महाकोश : खंड १ प्रा. दे.द. वाडेकर (संपादक)
- (१८) मराठी तत्त्वज्ञान महाकोश : खंड २ संपादक प्रा. दे.द. वाडेकर
- (१९) मराठी तत्त्वज्ञान महाकोश : खंड ३ संपादक प्रा. दे.द. वाडेकर
- (२०) सामाजिक शास्त्रातील संज्ञा सिद्धांताचा कोश : तत्त्वज्ञान व तर्कशास्त्र- संपादक : डॉ. बी.आर. जोशी व प्रा.एस.व्हि. कुलकर्णी.

हिंदी

- (२१) तर्करेखा: डॉ. एस.एस. बारलिंगे.
- (२२) तर्कशास्त्र का परिचय : मुल लेखक - प्रा. आय.एम. कोपी, अनुवादक : प्रा. संगमलाल पांडे व प्रा. गोरखनाथ मिश्र.
- (२३) प्रतिकात्क तर्कशास्त्र प्रवेशिका : अशोककुमार वर्मा.
- (२४) प्रतिकात्मक तर्कशास्त्र : एक अभ्यास - प्रा. अविनाश तिवारी.
- (२५) प्रतिकात्मक तर्कशास्त्र : प्रा. केदारनाथ तिवारी.

Books from reading and references:

Paper : Dr. Ambedkar's Social and Political Philosophy.

Semester – V

Paper – XI : Dr. Ambedkar's Social Philosophy

English :

- (1) Who were the Shudras ? : Dr. B.R. Ambedkar.
- (2) Buddha and his Dhamma : Dr. B. R. Ambedkar.
- (3) Contemporary Indian Philosophy : R.S. Shrivastava.
- (4) Current Thought in contemporary Philosophy: D.M. Dutta.
- (5) Main currents of social and political thought in modern India: Jyotiprasad Sood.
- (6) Modern Indian thought : V.S. Narvane.
- (7) Tradition and modernity : Karunakaran K.P.
- (8) Writing and Speeches Vol.-I : Dr. B.R. Ambedkar.

Marathi:

- (९) आंबेडकरांचे तत्त्वज्ञान : ताराचंद खांडेकर
- (१०) आंबेडकर विचार मंथन : वा.ना. कुबेर
- (११) आंबेडकर आणि मार्क्स : रावसाहेब कसबे
- (१२) समाजवादी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर : डॉ. बी.आर. जोशी
- (१३) आधुनिक भारतीय विचारवंत : शा.कृ. भोगले
- (१४) आधुनिक भारत : जावडेकर

हिंदी

- (१५) समकालिन भारत दर्शन : डॉ. लक्ष्मी सक्सेना.
- (१६) प्रारंभिक समाज एवं राजनीति दर्शन : अशोककुमार वर्मा

Books from reading and references : Semester-VI

Paper-XV : Dr. Ambedkar's Political Philosophy.

English :

- (1) Modern Indian thought : V.S. Narvane.
- (2) Contemporary Indian Philosophy : R.S. Shrivastava.
- (3) Current thoughts in contemporary philosophy : D.M. Datta.
- (4) Readings in Political Philosophy : Coker F.W.
- (5) Recent political thought : V.D. Mahajan.
- (6) Main currents of social and Political thought in modern India : Jyotiprasad Sood.
- (7) Writings and speeches Vol.I : Dr. B.R. Ambedkar.
- (8) Modern Indian Political thought : Karunakaran K.P.
- (9) Indian Political thinking : Appadoria.
- (10) Politics and society : G.N. Sharma and Moin Shakir.
- (11) Tradition and modernity : Karunakaran K.P.

Marathi:

(१)	समाजवादी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर	:	डॉ. बी.आर. जोशी
(२)	आंबेडकर आणि मार्क्स	:	रावसाहेब कसबे
(३)	आंबेडकर विचार मंथन	:	वा.ना. कुबेर
(४)	आंबेडकरांचे तत्त्वज्ञान	:	ताराचंद खांडेकर
(५)	भारतीय राजकीय विचारवंत	:	भा.ल. भोळे
(६)	राजकीय विश्लेषण	:	भा.ल. भोळे
(७)	भारतीय राज्य घटनेचा इतिहास	:	
(८)	अधुनिक भारतीय राज्य विचार	:	गर्दे
(९)	भारतीय राजकीय विचारवंत	:	ज.रा. शिंदे
(१०)	भारतीय राजकीय विचारवंत	:	कृ.दि. बोराळकर
(११)	नौरोजी ते नेहरु	:	गोविंद तळवलकर.
(१२)	आधुनिक भारत	:	आचार्य जावडेकर

हिंदी

(१)	समकालीन भारत दर्शन	:	डॉ. लक्ष्मी सकसेना.
(२)	प्रारंभिक समाज एवं राजनीतिदर्शन	:	अशोक कुमार वर्मा.

Books from reading and references :
Semester-V and VI
Paper-XI and XV :
(Pragmatism, Logical Positivism, Philosophical
analysis, Existentialism)

English :

- (1) The central questions of philosophy : A. J. Ayer.
- (2) The fundamental questions of Philosophy : Ewing A.C.
- (3) An introduction to philosophical analysis : Hospers's JoHn.
- (4) A critical History of western philosophy : O' Connor D.J.
- (5) Hundred year's of Philosophy : JoHn Passmore.
- (6) Language, truth and Logic : A.J. Ayer.
- (7) Living issues in Philosophy : Harold H Titus.
- (8) Encyclopedia of Philosophy : Paul Edwards (Relevant Volumes and articles)
- (9) Philosophical analysis : Urmson J.O.
- (10) Six existentialist thinkers : Blackham H.J.
- (11) The philosophy of Sartre : Warnock M.
- (12) Classics of analytic Philosophy : Ammerman R.R. (ed.)
- (13) Introduction to Logical Positivism : Ayer A.J.
- (14) Refutation of Idealism : G.E. Moore.
- (15) Introduction to revolution in Philosophy : G.Ryle.
- (16) Existentialism : Warnock Mary.
- (17) The Challenge of Existentialism : Wild JoHn.
- (18) The aims of Phenomenology : Marvin Farber.
- (19) The Foundation of Phenomenology : Marvin Farber.
- (20) Ideas : Edmund Husserl.
- (21) The Phenomenological movement : H. Spiegelberg.

Marathi:

- (22) पाश्चात्य तत्त्वज्ञानाचा इतिहास : खंड १, २ व ४ डॉ. ग.ना. जोशी
- (23) मराठी तत्त्वज्ञान महाकोश खंड १, २ व ३: संपादक प्रा. दे.द. वाडेकर
- (24) सामाजिकशास्त्रातील संज्ञा सिद्धांताचा स्पष्टीकरणात्मक कोश : संपादक व सहसंपादक - डॉ. बी.आर. जोशी व प्रा. एस.व्हि. कुलकर्णी.
- (25) भाषा, सत्य आणि तर्क : डॉ. शि.स.. अंतरकर
- (26) अस्तित्ववाद : डॉ. शि.स. अंतरकर
- (27) अस्तित्ववाद : प्रा. आर. एम. मनोहर
- (28) अस्तित्ववादाची ओळख : दि.के. बेडेकर.
- (29) पाश्चात्य तत्त्वज्ञानाची रुपरेषा : प्रा. माधवी कवी व प्रा. इ. आर. मठवाले.
- (30) सामाजिक तत्त्वज्ञानाची रुपरेषा : प्रा. माधवी कवी व प्रा. इ. आर. मठवाले.
- (31) सामाजिक तत्त्वज्ञान : प्रा. हेमचंद्र धर्माधिकारी.
- (32) सौंदर्यशास्त्राची रुपरेषा (तत्त्वज्ञानाची प्रस्तावना):प्रा.एस.व्हि. कुलकर्णी, डॉ. बी.पी. काळे व प्रा. इ. आर. मठवाले.

हिंदी

- (33) पाश्चात्य दर्शन का समीक्षात्मक इतिहास : या मसीहा.
- (34) पाश्चात्य दर्शन का इतिहास : खंड १ व २ प्रा. डॉ. दयाकृष्ण.
- (35) मानवीय बुद्धि : डॉ. प्रकाश श्रीवास्तव.

S. Kulkarni
Adhoc Board in
PHILOSOPHY